

[Ole Henriksen]

og enhver her ved, at der ikke er lige muligheder i det private erhvervsliv, i og med at der står en kapitalmagt over for nogle lønmodtagere, som ikke ejer disse virksomheder. Og så kan man ikke komme her og sige, at nu skal der være lige muligheder og respekt for det enkelte menneske. Ville man skabe respekt for det enkelte menneske og give lige muligheder, så måtte man ikke bare åbne for, at lønmodtagere kan købe sig ind i aktiespareforeninger osv., men også gøre det obligatorisk, at lønmodtagerne overtog en del af ejendomsretten og også af retten til at lede og fordele arbejdet.

Vi i SF anerkender det forslag, som er kommet fra det radikale venstre, og som jo siger, hvor langt det radikale venstre vil gå. Vi synes, det er udmærket at få en markering af, at det radikale venstre vil gå i den retning, og der er visse takter i forslaget, som er udmærkede. Det, vi er bange for, er, at det ikke bare er et spørgsmål om at sprede ejendomsretten. Det kan også få den følge, at man spreder lønmodtagerne. Det er faktisk det, der ligger i det. Så laver man en pensionsforening ud af det, for dette er måske mere et pensionsforslag, end det er et spørgsmål om medeje. Vi er altså ikke interesserede i at sprede lønmodtagerne, men vil prøve at holde sammen på dem, og derfor må der altså denne kollektive handling fra lønmodtagerne til for at give dette modspil til virksomhedsejerne. Det er jo det, det handler om.

Jeg mener stadig væk, at vi må have afklaret spørgsmålet om denne kollektive bestemmelse, som det radikale venstre i bemærkningerne siger skal udøves over for kapital-ejerne. Det kan jeg ikke få til at harmonere med den individuelle aktiespredning til hver enkelt medarbejder. Altså, hver enkelt medarbejder har en andel i virksomheden, som er vedkommendes personlige ejendom, det er understreget i bemærkningerne. Et andet sted står der, at lønmodtagerne igennem medarbejderforeninger eller aktiespareforeninger – hvad man nu kunne forestille sig – skal optræde kollektivt over for virksomhedsejerne. Det kan jeg altså ikke få til at harmonere, for så skal der dannes disse aktiespareforeninger, som de borgerlige partier peger på, og som arbejdsministeren har nævnt her er en af de muligheder, man ville komme med et udspil om fra regeringens side. Jeg synes

nok, at det radikale venstre skylder en forklaring på dette felt.

Glistrup (FP):

I det radikale forslag er en af de afgørende anstødssten jo ordet obligatorisk. Selv om hr. Bakholt åbenbart ikke havde fået øje på det, men kun havde læst de sidste ord i forslaget, er det dog meget centralt, at det, de radikale forlanger, er et obligatorisk overskudsdelingssystem og medejessystem.

Fru Lone Dybkjær forsvarede dette centrale begreb med én eneste betragtning, idet hun sagde, at det er vi nødt til, for det er en illusion at tro, at de, der har magten, frivilligt vil afgive den. Men det er jo slet ikke sådan, det virkelige problem stiller sig ude i virksomhederne. Det virkelige problem stiller sig på den måde: hvordan finder vi de virksomheder, der kan producere de mest fremragende varer med de laveste omkostninger, og som kan konkurrere på verdensmarkedet, så vi kan få fuld beskæftigelse, valutaoverskud og alt det andet, vi længes efter? Hvis det inden for en eller anden branche skulle være således, at det mest effektive system var et system baseret på overskudsdeling og medeje, så er det ikke noget med frivilligt eller ufrivilligt at afgive magten. Så kommer det ganske automatisk, for så er de nuværende indehavere interesserede i det.

Hr. Ole Henriksen fortalte os om denne skrækkelige Bukke-Bruse, som han kaldte kapitalmagten, der vil forhindre, at sådan noget sker. Det er jo slet ikke det, der er problemet i dagens Danmark. Der er rigeligt med kapital. Banker og sparekasser strutter af kapital, som de hellere end gerne vil låne ud, hvis der kommer nogle og dokumenterer: »Her har vi virkelig et projekt, som kan produceres, sådan at vi kan konkurrere på verdensmarkedet. Nu viser erfaringerne altså efterhånden, at det gøres ved, at vi har overskudsdeling, ved, at vi har medeje, og det har med et trylleslag vist sig, at det kan klare det«.

Hvis det derimod ikke kan klares med et trylleslag, så er Danmark i en så elendig forfatning i øjeblikket, at vi bestemt ikke har råd til at eksperimentere med ideologiske og holdningsmæssige ting som dette med medeje og overskudsdeling. Dér, hvor 1980ernes fattig-Danmark ikke kan klare sig i den jern-